

EDUSKUNNAN SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA

Viite: Lausuntopyyntö HE 212/2020 vp

CGI Suomi Oy:n lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä:

Päätettävänä oleva lainsäädäntökokonaisuus on laaja ja merkittävä kehitettäessä sosiaali- ja terveydenhuolto vastaamaan yhteiskunnan muutosten tuomiin palveluhaasteisiin. Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen saavutettavuus kaikille suomalaisille, kustannustehokkuus sekä palvelujen integrointi kokonaisuuksiksi kansalaisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten näkökulmasta on keskeistä. Tiedon liikkuvuus ja hyötykäyttö tulee entisestään korostumaan ja datan moninaiset mahdollisuudet tulee täysimääräisesti ottaa käyttöön.

Tämä uudistus edellyttää merkittäviä muutoksia lukuisiin tietojärjestelmiin, jotta tietojen hyödyntäminen mahdollistaa palvelujen yhteensovittamisen ja eri ammattilaisten yhteistyön, joka on tavoitteen toteutumiselle keskeinen edellytys.

Mielestämme nyt esitetty lainsäädäntö luo hyvän perustan asetettujen tavoitteiden saavuttamiselle. Varsin laajojen IT-muutostöiden vuoksi haluamme kiinnittää huomiota esitettyihin siirtymäaikoihin.

Lain voimaantulo ja siirtymäsäännökset:

Koskien terveydenhuollon potilastietojärjestelmiä nykyiset suostumustenhallinnan toiminnallisuudet jouduttaisiin lyhyellä aikataululla muuttamaan siten, että ne vastaisivat tulevan lainsäädännön edellyttämiä tallennus- ja hakutoimintoja. Samoin reseptien käsittelyyn tarvitaan muutoksia nopealla aikataululla. Muutokset edellyttävät potilastietojärjestelmiin myös toiminnallisuus- ja käyttöliittymämuutoksia, joten kaiken kaikkiaan ohjelmiston kehittämiseen liittyvät työmäärät ovat merkittäviä. Mikäli järjestelmä ei pysty 1.4.2021 hakemaan potilastiedon arkistosta potilaan asiakirjoja uuteen informointiin perustuen niin asiakastietolain vaatimusten mukaisesti toimiva potilastiedon arkisto ei palauta Kanta palvelusta käyttäjälle mitään asiakirjoja, vaikka niitä todellisuudessa arkistoon olisi tallennettuna. Tämä aiheuttaa varsin mittavan potilasturvallisuusriskin. Ammattilaisen näkökulmasta tiedon luotettava saatavuus tulee varmistaa kaikissa tilanteissa nykyistä paremmin. Ehdotetun lain edellyttämät järjestelmämuutokset tulee yhteistestata Kelan edellyttäminen prosessien mukaisesti. Järjestelmämuutokset tulee toimittaa, kouluttaa ja käyttöönottaa laajalle käyttäjäorganisaatioiden joukolle. Muutokset ovat merkittäviä ja edellyttävät ilmoitusta viranomaisille ja auditoiduille laitoksille. Nykyisessä siirtymäajassa se ei ole mahdollista.

Riittävät siirtymäajat ovat ainoa tapa saada tarvittavat uudet toiminnallisuudet käyttöön laadukkaana ilman, että sote -palvelujen toiminnalle ja potilasturvallisuudelle aiheutetaan ylimääräisiä riskejä.

Varmistaaksemme sujuva ja turvallinen potilastietojärjestelmien käyttö esitämme, että lakimuutosten voimaantulon osalta terveydenhuollon organisaatioille mahdollistetaan riittävät siirtymäajat, jotta uudet toiminnallisuudet saataisiin käyttöön hallitusti ja tarvittaessa vaiheistetusti toimintaa vaarantamatta. Edellä mainituin perustein esitämme, että terveydenhuollon potilastietojärjestelmien osalta lakia sovelletaan velvoittavana 1.4.2022 alkaen ja niin, että 1.4.2022 edeltävänä siirtymäaikana sallitaan sekä nykymuotoinen, että uuden asiakastietolain mukainen järjestelmätoiminnallisuus.

Kunnioittavasti

Matti Häkkinen
Senior Vice-President
CGI Suomi Oy